

Veřejná zeleně je chráněna zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Na území hlavního města Prahy je upravena vyhláškou č. 6/2001 Sb., o ochraně veřejné zeleně.

Tato vyhláška zakazuje zejména:

- používání motorových vozidel i přípojných vozidel v zeleni s výjimkou vozíků zdravotně postižených
- vstup na plochy květinových záhonů a trhání květů
- poškozování a znečišťování porostů a parkového zařízení a vybavení
- vstup a volný pohyb psů na plochy dětských hřišť a pískovišť
- odhazování hořících nebo doutnajících předmětů.

U zahrad a parků je dále zakázáno:

- jízda na kole, kolečkových bruslích, skateboardech a jiných nemotorových prostředcích
- jízda na zvířatech
- vstup na trávníky
- stanování a nocování
- rozdělování ohně
- volné pobíhání psů
- lyžování, bruslení, jízda na snowboardu
- koupání ve vodních nádržích
- pořádání propagačních, reklamních a jiných akcí.

Z těchto zákazů je možno udělit výjimku. Tato výjimka je vyznačena grafickými značkami. Zákazy se netýkají příslušníků Policie ČR, Městské policie, Hasičského záchranného sboru ČR a zdravotní služby při výkonu služby. Zákaz rozdělování ohně a vstupu na trávníky se netýká pracovníků vykonávajících údržbu. Zákaz ježdění na kolečkových bruslích se nevztahuje na děti mladší 10 let.

V některých zahradách a parcích platí ještě přísnější pravidla ochrany veřejné zeleně. Nejprůsnější platí pro parky 1. kategorie, do nichž patří Obora Hvězda, Letenské sady, Královská obora - Stromovka, zahrady vrchu Petřín, Vrtbovská zahrada a park na vrchu Vítkově. Zeleně v parcích 1. kategorie spravuje Odbor ochrany prostředí Magistrátu hlavního města Prahy (MHMP).

Výsadbu, údržbu a kácení zeleně v Praze má na starosti příslušný úřad městské části (ÚMČ), technická správa komunikací (TSK) a najaté zahradnické firmy. Stejně jako každý majitel, je i obec zodpovědná za stav a údržbu zeleně na svém území. Stanete-li se svědky zanedbané údržby zeleně ve vašem okolí, informujte o tomto stavu nejprve příslušný ÚMČ. Pokud by byla vaše připomínka ignorována, kontaktujte Českou inspekci životního prostředí (ČIŽP), která k tomuto účelu provozuje Zelenou linku v pracovní době všedních dnů. Jste-li svědkem nesprávného zacházení nebo ničení zeleně, můžete se obrátit i na Policii ČR.

Nesouhlasíte-li s plánovaným kácením nebo jste-li svědkem podezřelě vyhlížejícího kácení zeleně, žádejte od vykonavatele povolení ke kácení nebo si povolení ověřte na příslušném ÚMČ. Pokud zjistíte, že kácení probíhá bez povolení, volejte neprodleně speciální nebo Zelenou linku ČIŽP. Rovněž můžete o pomoc požádat místní občanské sdružení zabývající se ochranou životního prostředí. Neoprávněné kácení lze potrestat i zpětně, neváhejte proto kontaktovat výše jmenované instituce i po skončení nevhodné činnosti pachatele. Důležitá čísla jsou součástí tohoto letáku. Bez povolení lze zeleň kácet pouze na pozemku fyzických osob, a to pouze dřeviny s obvodem kmenu do 80 cm ve výšce 130 cm nad zemí nebo keřový porost do 40m². Větší dřeviny na veřejných prostranstvích lze kácet pouze s povolením příslušného ÚMČ na základě žádosti vlastníka. Žádost musí být řádně zdůvodněna. V případě povolení ke kácení by ÚMČ měl nařídit náhradní výsadbu nových stromů v podobném rozsahu. Před každým kácením je vhodné zvážit všechna pro a proti a vědomím, že jde o nevratný čin, a předem si uvědomit, že vytvoření nové vzrostlé zeleně je otázkou desetiletí.

? Důležité kontakty:

Speciální linka ČIŽP pro případ kácení:

731 405 072

Zelená linka ČIŽP:

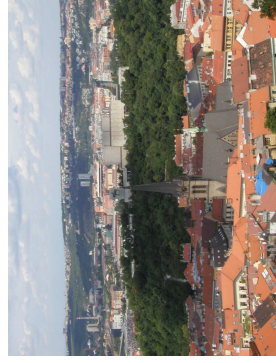
800 011 011

Ekocentrum Koniklec:

222 948 758

OOP MHMP:

236 004 245

Tento leták vznikl v rámci projektu Ekoporadna Praha podpořeného MHMP. Leták je pouze informativní, nenahrazuje studium právních předpisů.

Fotografie: Lukáš Koucký

Vytisknuto na recyklovaném, chlorem nebělelém papíře.

Úloha a ochrana zeleně v Praze

EKO
PORADNA
PRAHA

Ekoporadna Praha

Chvalova 11

130 00 Praha 3

222 948 758

info@ekoporadnapraha.cz

www.ekoporadnapraha.cz

EKO
CENTRUM
KONIKLEC

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

Přirozené a příjemné prostředí pro život nám ve městech silně narušených zástavbou pomáhá vytvořit zezeň. Zvláště na území tak velkého města jako je Praha, má zezeň nenahraditelný vliv. Proto je vhodné zvyšovat či minimálně udržovat počet a rozlohu ploch zezeň na jejím území.

K čemu je nám zezeň?

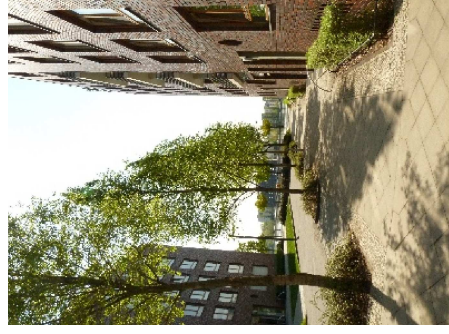
„Strom je věc, která mně brání v parkování“, byla druhá nejčastější odpověď Pražanů na anketní otázku: Co pro Vás znamená strom v Praze? Anketu provedli pracovníci Ekocentra Koniklec v červenci 2011. My ale víme, že zezeň má i jiné funkce. Každý jistě zná procházky stromovou alejí či odpočinek ve stínu koruny stromu, když už se v létě v horkých ulicích nedá vydržet. Zezeň a především vzrostlé stromy mají mnoho příznivých funkcí. Vytvářejí místa k relaxaci a odpočinku, působí jako klimatizace v horkých letních dnech, v zimě zmiňují tepelné ztráty budov, vytvářejí kyslík, zachytávají prach a škodlivé látky ze vzduchu, zvlhčují vzduch a snižují hluk.

Kde najdu zezeň?

Zezeň v Praze můžeme najít především v parcích, zahradách, lesoparcích a v uličních stromořadích, ale také na hřbitovech a ve vnitroblocích. Je přístupná bez omezení každému z nás a je třeba ji udržovat a chránit. Zezeň není tvořena pouze stromy, ale stromy tvoří její významnou část a jsou hlavním tématem tohoto informačního letáku.

Výsadba stromů je čin, kterému musí přecházet mnohá rozhodnutí. Je třeba zvolit vhodné stanoviště a taxon, zvážit světelnost prostoru a domluvit se se správcem sítě a pozemku. Z hlediska stanoviště je důležitý tzv. **prokořenitelný prostor**, který by neměl končit tam, kde končí výsadbová jáma. Kořeny stromu by měly mít možnost výsadbovou jámu opustit, aby stromu zajistily stabilitu a příjem živin. Dále je třeba si uvědomit konečnou velikost stromu i koruny s ohledem k budovám, komunikaci a okolí. Z hlediska taxonu je výběr vždy závislý na konkrétním stanovišti a podmínkách. Obecně není vhodné vysazovat ve městech alejové a invazivní druhy z důvodu zasolování půdy, které ovlivňuje příjem vody stromem. Obecně špatně sňí snášeji jehličnany a z listnáčů například jeřáb a lípa. Naopak, odolný proti vlivu soli je platan či bříza. Obecně vhodné taxony pro výsadbu v městské zástavbě jsou jeřlín, břestovce, paulownie, třnovníky a hrušně. Výsadba neboli přesazení stromu ze školky do města je pro strom dlouhodobě traumatický zážitek. Stromky s obvodem kmene 15 cm potřebují k uchycení asi 2 roky. Stromy s větším obvodem i více let.

U výsadby je třeba dbát na její hustotu, manipulaci se stromem, řez, výběr substrátu, výsadbovou jámu, závluku a kotvení. Hustota výsadby by neměla být vysoká, stromy pak nemají dostatek prostoru, a to hlavně pro kořenový systém. Je třeba počítat s tím, že kořeny svým dosahem několikanásobně přerůstají korunu stromu, takže výsadba v šestimetrových rozestupech není dlouhodobě udržitelný krok. Manipulace se stromem musí být vždy přes bal, nikoliv kmen. Řez při výsadbě se provádí hlavně z důvodu ulehčení stromu. Při přesazení přichází strom zhruba o 70 – 90 % kořeň, proto je vhodné rozměrně (15 – 30 %) redukovat i korunu. Substrát by se neměl výrazně lišit od okolní půdy, jinak nastává problém s vodou či stabilitou stromu. Výsadbová jáma by měla být široká a členitá, ale ne hluboká, jinak hrozí zasažení stromu příliš hluboko, utopení kořenového krčku a odumření stromu. Závluka při výsadbě jednoho stromu s obvodem kmene 15 cm by měla obsahovat více než 100 litrů vody. Kotvení stromu slouží především proti přetrhání kořenových vlásečnic při větru.

Kotvení by nemělo poškozovat strom. Chcete-li vysadit strom v městské zástavbě, stačí pouze získat povolení vlastníka pozemku. Týká se to původních dřevin. O vhodném taxonu vysazované dřeviny je vhodné se poradit s odborníky (ÚMČ, TSK, zahradnické firmy, občanská sdružení). Vlastníka pozemku vám na požádání zjistí příslušný ÚMČ.

Důležité je nejen vysadit, ale i zajistit následnou péči:

Vždy je lépe zasadit méně stromů, ale všem pak zajistit důkladnou následnou péči. Následná péče se týká především závluky, kontroly kotvení a výchovných řezů. Závluku je vhodné provádět jednou za tři týdny v objemu 100 litrů na strom. Častější závluka není vhodná, protože strom nemotivuje ke kořenování. Jeho kořeny jsou pak mělké a krátké a strom je v obdobích sucha zranitelný. Výchovný řez je důležitý řez ovlivňující dožití a bezpečnost stromu. Každý řez však vede k poškození stromu. Je proto vhodné řezy dobře promyslet. Výchovný řez by měl pomoci založit tvar koruny dle taxonu, podpořit hlavní větev koruny tvořící kmen (tzv. terminál) a zamezit kodominanci dalších větví. Řez by měl zmenšit listovou plochu nejvíce o 15 – 30 %, měl by být proveden v předjaří a měl by se opakovat každé 3 roky.